

Sygn. akt XVII AmE 195/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

W następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Piotr Grzywacz

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2013 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...). z o. o

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o zmianę taryfy

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 10 września 2010 r. nr (...)

Oddala odwołanie.

SSO Witold Rękosiewicz

Sygn. akt XVII AmE 195/10

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) po rozpatrzeniu wniosku (...) Sp. z o.o. w G. (Przedsiębiorstwo, powód), w sprawie zmiany taryfy dla ciepła zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 19 marca 2010 r. nr (...) (...) (...) /kk wydał w dniu 10 września 2010 r. decyzję nr (...) (...) (...) o odmowie zmiany wymienionej wyżej decyzji z dnia 19 marca 2010 r. w zakresie wysokości cen i stawek opłat dla odbiorców zaopatrywanych w ciepło ze źródeł ciepła opalanych gazem (grupa odbiorców III.1, III.5, IV.2, IV.5) oraz w zakresie wysokości stawek opłat za usługi przesyłowe ciepła przesyłanego miejską siecią ciepłowniczą (grupa odbiorców VIII.1, VIII.2, VIII.3, VIII.4 i IX) zawartych w taryfie dla ciepła zatwierdzonej decyzją z dnia 19 marca 2010 r.

Swoją decyzję Prezes URE oparł na ustaleniu, że w sprawie nie zachodzą określone obowiązującymi przepisami prawa przesłanki uzasadniające zmianę decyzji administracyjnej ostatecznej dotyczącej zatwierdzenia opracowanej przez powoda taryfy.

(...) Przedsiębiorstwo (...) złożonym odwołaniem zaskarżyło decyzję Prezesa URE w całości.

Powód zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie:

1. art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zmianami) w zw. z § 27 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz z tytułu zaopatrzenia w ciepło (Dz.U. z 2006 r. Nr 193, poz. 1423) – dalej rozporządzenie taryfowe i art. 7 k.p.a. poprzez niewyjaśnienie stanu faktycznego, w tym nieprzeanalizowanie i niezwyfikowanie kosztów przyjmowanych przez powoda jako uzasadnione do kalkulacji cen i

stawek opłat zawartych w taryfie w związku z bepodstawnym uznaniem ich za nie spełniające wymogu analizy i oceny ekonomicznej skutków zmian w rozumieniu § 27 ust. 1 rozporządzenia taryfowego.

2. art. 77 § 1 k.p.a. poprzez nierozpatrzenie zebranego materiału dowodowego, w szczególności poprzez odmowę uznania, iż przedstawione w sprawie materiały dowodowe stanowią analizę i ocenę skutków ekonomicznych zmian w świetle § 27 ust. 1 rozporządzenia taryfowego

3. art. 8 i art. 9 k.p.a., ponieważ Prezes URE nie przeprowadził postępowania w sposób pogłębiający zaufanie do organów Państwa i nie informował powoda o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogły mieć wpływ na ustalenie jego praw i obowiązków, w tym nie podjął działań w kierunku całkowitego wyjaśnienia wątpliwości dotyczących materiału dowodowego przedstawionego do analizy skutków ekonomicznych zmian,

4. art. 155 k.p.a. w zw. z § 27 ust. 1 rozporządzenia taryfowego poprzez brak rozróżnienia dwóch odrębnych i samodzielnych przesłanek zastosowania tego przepisu tj. interesu społecznego i słusznego interesu strony oraz uznanie, iż powód nie wykazał nieprzewidywalności i istotności zmian warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej, gdyż:

a) powód nie dochował należytej staranności na etapie postępowania taryfowego poprzez przewidywanie wydania przez Prezesa URE decyzji zatwierdzającej taryfę dla ciepła produkowanego przez Elektrociepłownię (...) SA (dalej (...)),

b) uznanie, iż zmiana warunków wykonywania działalności gospodarczej powoda wskutek wydania decyzji Prezesa URE z dnia 21 lipca 2010 r. zatwierdzającej taryfę dla ciepła produkowanego przez (...), wprowadzona do rozliczeń z odbiorcami z dniem 1 września 2010 r. oraz decyzji z dnia 17 maja 2010 r. zmieniającej taryfę dla gazu (...) nie miała istotnego wpływu na obowiązującą taryfę powoda,

5. art. 155 k.p.a. w zw. z art. 46 Prawa energetycznego poprzez nadużycie

uprawnienia do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia taryfy w przypadku jej niezgodności z zasadami i przepisami, o których mowa w art. 44 – 46 Prawa energetycznego, jako nie stanowiących nieprzewidzianej, istotnej zmiany warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo energetyczne działalności gospodarczej,

6. art. 45 ust. 1 pkt 1 Prawa energetycznego poprzez zaprzeczenie, iż kosztami

w rozumieniu art. 3 pkt 21 Prawa energetycznego nie są koszty przedstawione przez powoda, wynikające z podwyższenia cen i stawek opłat zawartych w taryfach zatwierdzonych przez Prezesa URE dla dwóch głównych dostawców powoda oraz, że koszty te nie uwzględniają interesu odbiorców.

Powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy zgodnie z wnioskiem powoda z dnia 3 sierpnia 2010 r. uzupełnionego pismem z dnia 30 sierpnia 2010 r. ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy Prezesowi URE do ponownego rozpoznania

3. zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz wydatków.

Zdaniem powoda wnioski o zmianę taryfy był uzasadniony nieprzewidzianą i istotną zmianą warunków wykonywania przez Przedsiębiorstwo działalności gospodarczej. Zarzuty Prezesa URE, iż przedstawiona dokumentacja odnosząca się do wpływu zmiany taryfy na sytuację odbiorców uniemożliwiała dokonanie analizy i oceny skutków ekonomicznych tych zmian powód uznał za bezzasadne. Wskazał, że spełnione zostały określone w § 27 ust. 1 rozporządzenia taryfowego przesłanki zmiany taryfy po dokonaniu analizy i oceny skutków ekonomicznych zaistniałych istotnych zmian warunków wykonywania przez powoda działalności gospodarczej.

Obowiązek przeprowadzenia analizy i oceny ekonomicznej skutków zmian oraz wydania decyzji spoczywa według powoda, zgodnie z art. 47 Prawa energetycznego, na Prezesie URE. To pozwany jest uprawniony i zobowiązany do weryfikowania przedstawionych przez powoda kosztów na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 2 Prawa energetycznego.

W związku z tym żądanie Prezesa URE, aby powód przedstawił zaawansowaną analizę ekonomiczną, a następnie odmowa zbadania przedstawionego w sprawie materiału dowodowego stanowiło w ocenie powoda naruszenie § 27 ust. 1 rozporządzenia taryfowego oraz art. 23 ust. 2 pkt 2 Prawa energetycznego w zw. z art. 7 k.p.a. poprzez niewyjaśnienie stanu faktycznego, w tym nieprzeanalizowanie i niezwyfikowanie kosztów przyjmowanych przez Przedsiębiorstwo jako uzasadnione do kalkulacji cen i stawek opłat taryfowych. Ponadto przedstawione działanie Prezesa URE uzasadniało według powoda zarzuty naruszenia art. 77 k.p.a. poprzez nierozpatrzenie zebranego materiału dowodowego oraz art. 8 i 9 k.p.a., ponieważ postępowanie administracyjne poprzedzające wydanie zaskarżonej decyzji nie było prowadzone w sposób pogłębiający zaufanie do organów Państwa. Jednocześnie powód zarzucił, że w trakcie postępowania nie był informowany o okolicznościach faktycznych i prawnych mogących mieć wpływ na ustalenie jego praw i obowiązków.

Powołując się na przeprowadzoną przez Prezesa URE w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji analizę powód uznał za nietrafny zarzut, iż w postępowaniu administracyjnym nie przedstawił danych pozwalających na analizę i ocenę skutków ekonomicznych zaistniałej zmiany warunków prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej.

W oparciu o treść art. 155 k.p.a. Przedsiębiorstwo stwierdziło, że przepisy szczególne tj. art. 44 – 46 Prawa energetycznego oraz § 27 ust. 1 rozporządzenia taryfowego nie sprzeciwiają się wydanej przez Prezesa URE decyzji o zatwierdzeniu taryfy, ponieważ wyczerpane zostały przesłanki ustawowe do wydania takiej decyzji. Powód argumentował, że do zmiany decyzji ostatecznej wystarczające jest, aby spełniona została jedna z przedstawianych w art. 155 k.p.a. okoliczności.

Zmiana taryfy na ciepło zapewniałaby powodowi środki na pokrycie kosztów prowadzonej działalności, co stanowi słuszny interes powoda. Powód podkreślił, że nie miał możliwości przy dołożeniu należytej staranności, przewidzieć nadzwyczajnych zmian cen obu najistotniejszych dostawców. Dodał, że przy planowaniu własnej taryfy może brać pod uwagę wyłącznie sferę funkcjonowania gospodarki rynkowej, ale nie okoliczności zależne od innego podmiotu. Zaistniałych zmian nie mógł przewidzieć mimo posiadanego profesjonalizmu.

Powód nie zgodził się ze stanowiskiem Prezesa URE, że w przypadku opracowania taryfy wieloletniej powinien przewidzieć przyszłe zmiany cen regulowanych u dostawców. Podkreślił, iż planując taryfę wieloletnią do zatwierdzenia założył wzrost cen nośnika ciepła – wody dostarczanej przez Elektrociepłownię (...) o 6%, lecz Prezes URE uwzględnił w taryfie wzrost tych kosztów na poziomie 3,5% - dla wody, 4,28% - dla pary. Przedstawione okoliczności przemawiają, zdaniem powoda, za uznaniem, iż nie było możliwe uwzględnienie we wniosku taryfowym rzeczywistego wzrostu cen obu czynników (wody i pary), który faktycznie wyniósł odpowiednio 7,5% oraz 7,3%.

Takiego wzrostu cen nie przewidział również Prezes URE, skoro nie zaakceptował w taryfie powoda wzrostu cen na poziomie 6%.

Odnośnie przesłanki interesu społecznego powód argumentował, iż samo stwierdzenie przez Prezesa URE w zaskarżonej decyzji, że za zmianą decyzji nie przemawia interes społeczny, bez wyjaśnienia w czym on się przejawia nie może stanowić podstawy wydania decyzji o odmowie zmiany taryfy – decyzji ostatecznej.

Powołał się na stanowisko Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedstawione w wyroku z dnia 31 stycznia 2008 r. sygn. akt XVII AmE 160/07.

Powód nie zgodził się z twierdzeniem Prezesa URE, że nie wykazał we wniosku o zmianę taryfy zatwierdzonej decyzją ostateczną okoliczności wystąpienia kosztów nieplanowanych. Wskazał, że Prezes URE zatwierdzając nowe taryfy dla (...) i (...) powinien liczyć się z koniecznością odpowiedniego skorygowania taryfy przez powoda, ponieważ przepisy Prawa energetycznego i rozporządzenia taryfowego nie przewidują ustalenia taryfy przedsiębiorstwa energetycznego

na poziomie poniżej uzasadnionych kosztów. Stwierdził, że Prezes URE nie może wymuszać na Przedsiębiorcy prowadzenia działalności ze stratą lub zmniejszeniem możliwych do uzyskania przychodów. Na poparcie swego stanowiska powód powołał się na wybrane wyroki Sądu OKiK. Dodał, że Prezes URE nie uznał za uzasadnione kosztów ponoszonych przez powoda w związku ze wzrostem cen i stawek określonych w taryfach zatwierdzonych dla (...) i (...). W zaskarżonej decyzji jako zasadę nadrzędną przyjął ochronę interesów odbiorców. Powołując się na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego powód wywodził, że ochrony interesów odbiorców i przedsiębiorców powinny być zrównoważone, a skalkulowanie taryfy poniżej uzasadnionych kosztów nie stanowi ochrony interesów odbiorców.

Przy wydaniu zaskarżonej decyzji Prezes URE nie przedstawił, zdaniem powoda, dowodów na przeprowadzenie analizy porównawczej cen ciepła w przedsiębiorstwach o podobnym zakresie działalności oraz pominął specyficzne warunki w jakich działa powód. Wskazał na znaczne różnice poziomów w ukształtowaniu terenu na obszarze jego działań, co stwarza konieczność stosowania sprzętu specjalistycznego i ponoszenia dodatkowych kosztów.

Nietrafne też było przyjęcie przez Prezesa URE założenia, iż jedynym celem powoda przy wnioskowaniu o zmianę taryfy była maksymalizacja zysku. Powód podkreślił, że nie dążył również do przerzucenia na odbiorców konsekwencji ponoszenia ryzyka gospodarczego.

Zauważył, że wystąpienie zdarzeń skutkujących wzrostem kosztów działalności powoda nie było przez pozwanego kwestionowane. Oświadczył, że przy ustaleniu taryfy brał pod uwagę koszty prowadzonej działalności gospodarczej, a nie wyniki finansowe.

Za nieuzasadnione uznał powód twierdzenia Prezesa URE dotyczące restrukturyzacji zatrudnienia, wzrostu kosztów wynagrodzeń i przeznaczenia zysku bilansowego na dywidendę. Stwierdził, iż zarzuty te nie zasługują na uwzględnienie, a zaskarżona decyzja nie znajduje podstaw prawnych.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania. Oświadczył, że po weryfikacji decyzji ostatecznej z dnia 19 marca 2010 r. o zatwierdzeniu taryfy dla ciepła opracowanej przez powoda uznał, iż za proponowaną zmianą decyzji ostatecznej nie przemawia interes społeczny ani słuszny interes strony, a zmiany sprzeciwiają się przepisy szczególne.

Powołał się na § 26 rozporządzenia taryfowego regulujący możliwość dostosowywania taryfy zatwierdzonej na okres dłuższy niż dwa lata (jak w przedmiotowej sprawie) do zmieniających się warunków wykonywania działalności gospodarczej. Wskazał, że w decyzji zatwierdzającej taryfę na okres trzyletni został ustalony współczynnik korekcyjny określający projektowaną zmianę warunków wykonywania przez powoda działalności gospodarczej w następnym roku w stosunku do roku poprzedniego w zakresie wytwarzania ciepła w wysokości 1,2%, a w zakresie przesyłania i dystrybucji ciepła – 1,6%.

Zaznaczył, iż zgodnie z § 26 ust. 2 rozporządzenia taryfowego dostosowywanie cen i stawek opłat ustalonych dla pierwszego roku stosowania taryfy do zmieniających się warunków wykonywania działalności gospodarczej, może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy. Dodał, że unormowanie zawarte w § 26 rozporządzenia taryfowego ma na celu zagwarantowanie korzyści przedsiębiorstwom energetycznym i ich kontrahentom. Daje możliwość dłuższego stosowania taryfy bez potrzeby rokrocznego jej zatwierdzania, a odbiorcom zapewnia większą stabilność cen. Wybór okresu stosowania i kalkulacji taryfy należą do przedsiębiorcy energetycznego, który jest profesjonalistą, podejmującym świadome decyzje gospodarcze.

Zdaniem Prezesa URE zmianie taryfy sprzeciwia się również przepis § 27 rozporządzenia taryfowego, ponieważ analiza i ocena skutków ekonomicznych, o której mowa w tym przepisie musi zostać dokonana pod kątem sprawdzenia, czy zmiana taryfy zapewni ochronę interesów odbiorców przed ich nieuzasadnionym poziomem.

Za niezasadne uznał pozwany stanowisko powoda, że w sprawie zaistniała nieprzewidziana i istotna zmiana warunków wykonywania przez niego działalności gospodarczej. Pozwany zauważył, że zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia

taryfowego to przedsiębiorstwo energetyczne ustala taryfę w oparciu o planowane uzasadnione roczne koszty wykonywania działalności gospodarczej.

Z planowaniem łączy się ryzyko gospodarcze przedsiębiorcy. Do Prezesa URE należy sprawowanie nadzoru nad rynkiem energetycznym co uzasadnia jego ingerencję w decyzje przedsiębiorców co do cen ich produktu i ograniczenie swobody prowadzenia działalności gospodarczej.

W kwestii oceny, czy w sprawie nastąpiła istotna zmiana warunków Prezes URE podtrzymał stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Stwierdził, że działanie powoda było nastawione na osiągnięcie maksymalnego zysku z prowadzonej działalności. Wskazał, że z analizy zatwierdzonych powodowi taryf wynika, iż wzrost cen i stawek opłat był znaczny, a wysokość skalkulowanej w kolejnych taryfach kwoty zaangażowanego kapitału bardzo istotna. Zarzucił, że powód nie podał jednocześnie jakie czynności podjął w celu zahamowania wzrostu cen i stawek opłat poprzez ograniczenie strat przesyłanego i dystrybuowanego ciepła. Prezes URE zauważył, że w kolejno zatwierdzanych taryfach opracowanych przez powoda faktyczny wzrost cen i stawek opłat w tzw. rachunku ciągnionym wyniósł 82% i był prawie dwukrotnie wyższy od wskaźnika inflacji wynoszącego w całym okresie 43%.

Natomiast w ciągu 10 lat średnia stawka opłaty za usługi przesyłowe świadczone przez powoda odbiorcom wzrosła o 216% z 7,64 zł/GJ do 24,16 zł/GJ.

Za nietrafną uznał pozwany przedstawioną przez powoda wykładnię § 11 pkt 1 rozporządzenia taryfowego, która sprowadzała wolę Prezesa URE w procesie zatwierdzania taryfy do bezkrytycznego akceptowania wniosków przedsiębiorstw energetycznych.

Pozwany oświadczył, że rozpatrując wniosek powoda o podwyżkę cen i stawek opłat nie mógł pominąć faktu uzyskiwania przez powoda dodatkowych przychodów ze sprzedaży mocy cieplnej, które są wyższe od kosztów zakupu mocy i znacząco wpływają na poprawę rentowności powoda w stosunku do założonej przy kalkulacji taryf.

Pozwany stwierdził ponadto, że pomimo wprowadzenia wyższych cen przez (...) i (...) powód nadal, mimo odmowy zmiany decyzji o zatwierdzeniu taryfy, będzie osiągał znaczny zysk z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Zdaniem Prezesa URE poziom kosztów uzasadnionych w zatwierdzonej taryfie, kosztów modernizacji i rozwoju oraz wysokość kosztów zwrotu zaangażowanego kapitału gwarantuje powodowi godziwy zysk.

Pozwany podniósł, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem zastosowanie art. 155 k.p.a. ma charakter wyjątkowy, musi być uzasadnione nadzwyczajnymi okolicznościami, z jednoczesnym spełnieniem określonych w tym przepisie przesłanek. Zaznaczył, że art. 155 k.p.a. może być zastosowany do decyzji niewadliwych, a z jego wykładni wynika, że wydane na jego podstawie rozstrzygnięcia są zawsze oparte na konstrukcji uznania administracyjnego. To organ administracji dokonuje oceny czy w sprawie występują racje społeczne lub słuszny interes strony.

Zdaniem Prezesa URE zmiany cen przez wytwórcę (...) były do przewidzenia, o czym świadczy wniosek powoda o uwzględnienie wzrostu kosztów zakupu ciepła od wytwórcy złożony już na etapie postępowania o zatwierdzenie taryfy wieloletniej. Pozwany podkreślił, że stosowane przez powoda, który jest monopolistą naturalnym, ceny i stawki są bardzo wysokie. Okoliczność ta zdaniem Prezesa URE była w sprawie bezsporna i została zaakcentowana w zaskarżonej decyzji. Pozwany stwierdził, że zgodnie z obowiązującymi przepisami nie może zmuszać powoda do prowadzenia działalności po cenach skalkulowanych poniżej kosztów uzasadnionych jednak, dopóki przychody powoda są kalkulowane powyżej kosztów uzasadnionych, organ regulacyjny może stosować przewidziane ustawowo instrumenty zmierzające do poprawy efektywności i równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i ich kontrahentów.

Wskazał, że dzięki zagwarantowanej w zatwierdzonej taryfie wysokiej rentowności na poziomie 18,95% wzrost kosztów, na jaki powołał się powód we wniosku o zmianę decyzji spowoduje nieznaczne obniżenie tej rentowności.

W piśmie procesowym z dnia 21 czerwca 2011 r. powód ustosunkował się do treści odpowiedzi na odwołanie. Podtrzymał stanowisko zaprezentowane w odwołaniu i rozszerzył zawartą w nim argumentację.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Przedsiębiorstwo (...) wnioskiem z dnia 3 sierpnia 2010 r. wystąpiło do Prezesa URE o zmianę decyzji z dnia 19 marca 2010 r. zatwierdzającej dla tego przedsiębiorstwa taryfę dla ciepła obowiązującą w okresie od 8 kwietnia 2010 r. do 31 marca 2013 r.

Jako podstawę wniosku o zmianę decyzji ostatecznej przedsiębiorca wskazał art. 155 k.p.a.

W uzasadnieniu wniosku wyjaśnił, że ceny i stawki opłat, które ustalił w zatwierdzonej decyzją Prezesa URE taryfie zostały skalkulowane na podstawie uzasadnionych planowanych przychodów ze sprzedaży ciepła, które pokryją uzasadnione roczne koszty prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zaopatrzenia w ciepło, związanej z wytwarzaniem ciepła przez przesyłaniem i dystrybucją ciepła zaplanowane dla pierwszego roku stosowania taryfy.

Podstawą kwoty uzasadnionych kosztów planowanych były wielkości określone zgodnie z § 12 rozporządzenia taryfowego z 2006 r. Poziom cen i stawek opłat był uzasadniony kosztami paliwa, amortyzacji energii elektrycznej i zwrotem kapitału zaangażowanego w działalność koncesjonowaną.

W dalszej części uzasadnienia przedsiębiorca wskazał, że w trakcie pierwszego roku obowiązywania taryfy, Prezes URE wydał w dniu 21 lipca 2010 r. decyzję zatwierdzającą taryfę dla ciepła produkowanego przez Elektrociepłownię (...) oraz w dniu 17 maja 2010 r. decyzję dotyczącą (...). W następstwie tych decyzji podwyższeniu uległa taryfa dla paliw gazowych (...) w grupach taryfowych III i IV. Średnie wskaźniki wzrostu cen dla grup taryfowych w rozliczeniach pomiędzy (...) W. a powodowym przedsiębiorcą dla nośników ciepła w postaci wody i pary wyniosą odpowiednio 7,5% i 7,3%.

Przedsiębiorca stwierdził, że obie zmiany miały charakter nieprzewidziany, przy zachowaniu należytej staranności. Nie były więc uwzględnione przez powoda przy kalkulacji taryfy. Skala zmian wprowadzonych decyzjami Prezesa URE jest znaczna. Przedsiębiorca wskazał, iż słuszny interes strony przejawia się w dążeniu do ograniczenia strat związanych ze zwiększonymi kosztami zakupu ciepła oraz gazu stosowanego do wytworzenia ciepła. W złożonym do Prezesa URE wniosku argumentował, że zmiana pozwoli uniknąć skokowych zmian cen w przypadku kolejnych podwyżek więc za uwzględnieniem wniosku przemawia również interes społeczny.

Prezes URE po przeprowadzeniu analizy przedstawionych przez Przedsiębiorcę danych wydał decyzję o odmowie zmiany decyzji ostatecznej o zatwierdzeniu taryfy dla powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w następstwie nieprzewidzianych zmian taryf (...) i (...) koszty prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej wzrosną o kwotę 1 412 777,71 zł. Powód wywodził, że jego wniosek o zmianę decyzji zatwierdzającej taryfę wynikał z wystąpienia kosztów nieplanowanych. W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE wskazał, że zaistniały wzrost kosztów nie doprowadzi do sytuacji, w której powód prowadziłby działalność gospodarczą z zastosowaniem cen i stawek opłat skalkulowanych poniżej kosztów uzasadnionych. Oznacza to, że przychody powoda, jakkolwiek niższe od planowanych będą jednak utrzymane na poziomie wyższym od kosztów prowadzonej działalności. Przedstawione przez Prezesa URE powyższe stanowisko nie zostało zakwestionowane przez powoda. Wobec tego na podstawie art. 230 k.p.c. Sąd uznał te okoliczności za przyznaną.

W ocenie Sądu istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy w danych okolicznościach faktycznych istniały podstawy do odmowy uwzględnienia wniosku powoda o zmianę taryfy zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 19 marca 2010

r. W szczególności należało ocenić, czy za uwzględnieniem wniosku przemawiał słuszny interes powoda. Istnienie słusznego interesu powoda jako uzasadnienia dla zmiany taryfy należało rozważyć z uwzględnieniem przepisu art. 45 ust. 1 Prawa energetycznego. W myśl tego przepisu taryfa powinna być ustalona w sposób zapewniający pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorców chroniąc jednocześnie odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen. W świetle art. 155 k.p.a. słuszny interes strony w przypadku zmiany decyzji taryfowej polega na potrzebie ukształtowania taryfy na poziomie zapewniającym pokrycie uzasadnionych kosztów ponoszonych przez przedsiębiorcę. W analizowanej sprawie powód nie twierdził, że na skutek zmiany taryf (...) i (...) uzasadnione koszty działalności ponoszone przez tego przedsiębiorcę nie będą pokrywane. Wskazał jedynie, że wzrosną ponoszone przez niego koszty uzasadnione związane z prowadzoną działalnością koncesjonowaną, której dotyczyła zatwierdzona w decyzji z dnia 19 marca 2010 r. taryfa. Przewidywany wzrost kosztów powód określił na niespełna 1.500.000 zł. Nie oznacza to jednak, że kontrahenci powoda będą uzyskiwać jego produkt po cenie nieadekwatnej do kosztów, której wysokość uniemożliwia osiągnięcie pewnego zysku. Taka sytuacja nie jest w ocenie Sądu sprzeczna z interesem społecznym, a jednocześnie pozwoli na większe zrównoważenie interesów przedsiębiorcy i jego kontrahentów, na co trafnie zwrócił uwagę Prezes URE w odpowiedzi na odwołanie.

Także w odwołaniu i piśmie procesowym z dnia 21 czerwca 2011 r. powód podkreślił, że jego wniosek o zmianę taryfy nie dotyczył przewyższenia kosztów planowanych, ale wystąpienia kosztów nieplanowanych, których nie mógł przewidzieć na etapie planowania taryfy zatwierdzonej decyzją z dnia 19 marca 2010 r. Wniosek o zmianę taryfy podyktowany był więc dążeniem powoda do zniwelowania zaistniałego wzrostu kosztów nieplanowanych, ponieważ w jego ocenie spełnione zostały przesłanki ustawowe do zmiany taryfy w postaci słusznego interesu strony, zgodności z przepisami szczególnymi, a nawet z interesem społecznym.

Zgodnie z art. 155 k.p.a. decyzja ostateczna może być w każdym czasie za zgodą strony zmieniona lub uchylona przez organ administracji publicznej jeżeli nie sprzeciwiają się temu przepisy szczególne i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Należy podkreślić, że przesłanki interesu społecznego i słusznego interesu strony nie muszą występować łącznie.

W ocenie Sądu przepisy rozporządzenia taryfowego nie miały w przedmiotowej sprawie charakteru przepisów szczególnych, o których mowa w art. 155 k.p.a. Nie miały więc wpływu na ocenę możliwości zmiany decyzji ostatecznej oraz na ocenę prawidłowości zaskarżonej decyzji. Wobec tego, że wniosek o zmianę decyzji o zatwierdzeniu taryfy pochodził od powoda, również przesłanką zgody strony na zmianę decyzji ostatecznej należało uznać za spełnioną. Do uwzględnienia wniosku o zmianę decyzji wystarczające więc było, aby za zmianą decyzji przemawiał słuszny interes strony.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w niepublikowanym wyroku z dnia 9 marca 2011 r. (sygn. akt III SK 37/10) istnienie interesu społecznego lub słusznego a więc kwalifikowanego interesu strony musi być ustalone w konkretnej sprawie i musi uzyskać zindywidualizowaną treść wynikającą ze stanu faktycznego i prawnego sprawy.

Pojęcie słusznego zasługującego na ochronę interesu strony – powoda, należy rozważyć z uwzględnieniem zasad wynikających z art. 45 ust. 1 Prawa energetycznego. Zgodnie z tym przepisem taryfa powinna być ustalona w sposób zapewniający pokrycie kosztów uzasadnionych przedsiębiorcy i jednocześnie chronić odbiorców przed cenami na poziomie nieuzasadnionym – wygórowanym.

W świetle przepisu art. 155 k.p.a. słuszny interes strony w zmianie decyzji taryfowej polega na potrzebie ustalenia cen i stawek opłat w taryfie na poziomie zapewniającym pokrycie ponoszonych przez przedsiębiorcę kosztów uzasadnionych związanych z prowadzoną działalnością.

Z okoliczności sprawy wynika, że na skutek nieprzewidzianych okoliczności koszty uzasadnione ponoszone przez powoda wzrosły, lecz ich wzrost wyrażał się w nieprzewidzianym wystąpieniu kosztów nieplanowanych, które nie oznaczały podwyższenia kosztów planowanych w stopniu przekraczającym granicę prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej koncesjonowanej w warunkach opłacalności. Oznacza to, że nieprzewidziany wzrost

kosztów uzasadnionych powoda nie doprowadził jednak do świadczenia przez niego usług dla odbiorców po cenach i stawkach opłat, które w zatwierdzonej taryfie nie gwarantowały zwrotu tych kosztów.

W następstwie nieprzewidzianej zmiany przychody powoda spadły w pierwszym roku funkcjonowania taryfy o 1.412.777,71 zł. Jednak, jak wskazał pozwany, zatwierdzona decyzją z dnia 19 marca 2010 r. taryfa nadal gwarantowała powodowi przychody przewyższające koszty uzasadnione i przynoszące godziwy zysk.

W tej sytuacji należy stwierdzić, że mimo wystąpienia okoliczności nieprzewidzianych przy planowaniu taryfy w sprawie nie została spełniona przesłanka wystąpienia słusznego interesu strony, ponieważ na skutek wzrostu kosztów prowadzenia działalności koncesjonowanej powód nie był zmuszony do działania poniżej tych kosztów. Brak więc było przesłanki zasługującego na ochronę interesu powoda, która uzasadniałaby zmianę decyzji o zatwierdzeniu taryfy w trybie art. 155 k.p.a.

Jednocześnie spełniony był interes społeczny, ponieważ odbiorcy nie uzyskali w efekcie wzrostu kosztów powoda świadczonych przez niego usług po zaniżonej cenie. Należy też pamiętać, że w zatwierdzonej taryfie został ustalony współczynnik korekcyjny X_r , którego uwzględnienie pozwoli corocznie zmniejszyć negatywny dla powoda wzrost kosztów nieplanowanych o wartość tego współczynnika,

Wydanie zaskarżonej decyzji pozwoliło Prezesowi URE na zrównoważenie interesów przedsiębiorstwa energetycznego i jego kontrahentów oraz wzrost efektywności działań przedsiębiorcy.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy stwierdził, iż brak podstaw do uwzględnienia odwołania, które należało oddalić jako bezzasadne – art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

Jednocześnie w ocenie Sądu na uwagę nie zasługiwały zarzuty powoda dotyczące naruszenia przepisów proceduralnych, ponieważ okoliczności sprawy zostały należycie wyjaśnione w postępowaniu prowadzonym przez Prezesa URE i skutkowały wydaniem prawidłowej decyzji.

SSO Witold Rękosiewicz